

Lisätiedot:

asumisneuvoja Nina Reis, puh. 040 702 6519

kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh. 050 354 0121

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Uudessa, 1.1.2025 voimaan tulevassa laissa kotoutumisen edistämisestä (681/2023, jäljempänä kotoutumislaki) säädetään kunnan kotoutumisohjelmasta. Työ- ja elinkeinoministeriön 19.6.2024 lähettämän kirjeen (VN/17342/2023-TEM-6) mukaan kunnassa tulee olla 1.1.2025 alkaen tarjolla kotoutumisohjelma ja siihen sisältyvät laissa säädetty kotoutumisen alkuvaiheen palvelut ja kotoutumisohjelma tulee olla kuvattuna asiakirjaksi.

Kotoutumisohjelman järjestäminen sekä kotoutumisohjelmaa kuvaava asiakirja olisivat jatkossa ELY-keskuksen kanssa laadittavan kuntaan ohjaamista ja kotoutumisen edistämistä koskevan sopimuksen lisäksi edellytyksenä kotoutumislain mukaisten korvausten maksatukselle kunnalle. TEM on 19.6.2024 ilmoittanut, että kotoutumisohjelmaa kuvaavien asiakirjojen tulee olla KEHA-keskuksen käytössä jo joulukuussa 2024 ja kuntien tulee toimittaa kotoutumisohjelmaa kuvaava asiakirja alueensa ELY-keskuksen kirjaamoon viimeistään 5.12.2024.

Eduskunnassa on vireillä lainmuutos, joka toteutuessaan poistaa kunnan velvollisuuden kotoutumisohjelma-nimisen asiakirjan laatimiseen. Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2025 talousarvioksi ja lainmuutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025. ELY-keskuksen edustaja on kuitenkin ilmoittanut, että kuntien tulee asetetussa määräajassa toimittaa 1.1.2025 voimaan tulevan lain mukainen asiakirja, koska lainmuutosta ei ole vielä hyväksytty.

Vaikka on erittäin epätodennäköistä, että muutosesitystä ei hyväksyttäisi, asiakirja pitää siis valmistella ja hyväksyä ennen 5.12.2024. Jos esitys tulee voimaan vuoden vaihteessa, kaupunginhallitukselle nyt hyväksyttäväksi esitetty kotoutumisohjelma-niminen asiakirja menettää merkityksensä.

Kotoutumislain 13 §:n mukaan kotoutumisohjelman on sisällettävä:

- 1) 14 §:ssä tarkoitettu osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja 15 §:ssä tarkoitettu monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi;
- 2) 16 §:ssä tarkoitettu kotoutumissuunnitelman laadinta ja 17 §:ssä tarkoitettu monialaisen kotoutumissuunnitelman laadinta;
- 3) 25 §:ssä tarkoitettu monikielinen yhteiskuntaorientaatio;
- 4) 26 §:ssä tarkoitettua ja muuta koulutusta ja palveluita, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä;
- 5) ohjelman aikaista ohjausta ja neuvontaa; ja
- 6) 26 §:ssä tarkoitettu kielitaidon päättöttestaus.

Kotoutumisohjelma voi lisäksi sisältää muita kunnan järjestämisvastuulla olevia kotoutuja-asiakkaiden työllisyyttä, yrittäjyyttä, työ- ja toimintakykyä, maahanmuuttajien hyvinvointia ja terveyttä tai kotoutumista edistäviä palveluita

sekä järjestö-, yhdistys- tai yhteisötoimintaan tai muuhun yhteiskunnan tai kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan tutustumista ja siihen osallistumista.

Kotoutumislain 13 §:n mukaan kunnan on laadittava kotoutumishjelmasta asiakirja, jossa kuvataan kotoutumisen alkuvaiheen palvelut, palveluiden vastuutahot sekä palveluihin liittyvä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa. Todettakoon, että lainmuutos koskee muun muassa juuri tämän asiakirjan laatimisvelvollisuuta.

On syytä tiedostaa, että nyt käsiteltävänä oleva asiakirja ei sisällöltään vastaa vanhan lain mukaista kotoutumisen edistämisen ohjelmaa, joka kaupungissa hyväksyttiin viimeksi toukokuussa 2024 (KV 20.5.2024 § 15, Kotoutumisen edistämisen ohjelma 2023–2025, päivitys vuosille 2024–2025). Todettakoon, että vanhan lain mukaista ohjelmaa vastaavasta asiakirjasta säädetään uuden kotoutumislain 45 §:ssä. Kuten aiemmin on tuotu esiin (esim. KV 20.5.2024 § 15) tarkoituksena on jatkossa sisällyttää lain 45 §:ssä mainitut tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot, yhteistyö ja seuranta kaupungissa laadittavaan valtuustokausikohtaiseen *hyvinvointisuunnitelmaan* paremman kokonaisvaltaisen kuvan saamiseksi.

Nyt hyväksyttäväksi esitettävä kotoutumishjelma-niminen asiakirja (**liite**) on laadittu KEHA-keskuksen yhteistyössä TEMin kanssa laatimalle mallipohjalle.

Kaupungin omien kotouttamiseen varattujen resurssien ollessa niukat on tarkoitus sopia Espoon kaupungin kanssa kotoutumislakia koskevasta osittaisesta yhteistyöstä. Sopimus tuodaan erikseen kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi. Kotoutumishjelman asiakirjan laatimisessa on sen vuoksi hyödynnetty myös Espoon kaupungin valmistelemaa ohjelmaa.

Toisin kuin aiemmin, uudessa kotoutumislaisissa ei ole säädetty toimivallasta ohjelman hyväksymiselle. Kaupungin hallintosäännön 19 §:n yleistoimivallan perusteella kaupunginhallitus on toimivaltainen hyväksymään kotoutumishjelman.

Siltä varalta, että vielä tulisi tarve muokata ohjelman sisältöä, esitetään, että kaupunginjohtaja valtuutetaan tähän.

Kaupunginjohtaja Christoffer Masar:

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan kotoutumishjelma-nimisen asiakirjan.

Lisäksi kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunginjohtajan tekemään ohjelmaan mahdollisesti vielä tarvittavat täydennykset ja teknislouuntoiset tai vähäiset muutokset.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Kotoutumishjelma